

Związek Zawodowy

Celnicy PL

Adres do doręczeń:
01-433 Warszawa
ul. Erasma Ciołka 14a

e-mail: biurozg@celnicy.pl

tel.: 784 341 012

Warszawa dnia 25 sierpnia 2026 roku

Pismo ZZ CELNICY PL- ZG-29 -2026

(tylko elektronicznie)

Pan Marcin Kolasa

Przewodniczący Doraźnego Zespołu problemowego
ds. służb mundurowych Rady Dialogu Społecznego

Szanowny Panie Przewodniczący,

W nawiązaniu do odpowiedzi udzielonej przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z 15 lipca 2026 r. nr DKS1.0723.36.2026, na pismo z 15 czerwca 2026 r. RDS/626/06/2026 przekazujące Ministrowi Finansów i Gospodarki uchwałą nr 148 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego z dnia 15 czerwca 2026 r. w sprawie wprowadzenia dodatku mieszkaniowego dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, uprzejmie przedkładam replikę do zaprezentowanego stanowiska i pragnę wskazać, że żaden z przytoczonych argumentów nie wskazuje za brak dyskryminacji funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej w zakresie dot. nieprzyznania świadczenia mieszkaniowego dla ww. formacji mundurowej.

Przetawione stanowisko przez Szefa KAS nie zawiera oceny prawnej i w sposób powierzchowny przedstawia kwestię nierównego traktowania wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP poprzez całkowite pominięcie analizy przepisów ustawowych dot. innych formacji mundurowych i uzbrojonych. Argumenty przywołane w ww. piśmie nie uzasadniają respektowania nierównego traktowanie podmiotów znajdujących się w takiej samej sytuacji i nie ma dla przedstawionego stanowiska obiektywnie usprawiedliwionej podstawy.

I. Zgodnie z dokumentów UE nr C/2026/1959 28.4.2026 - Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny - Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program na rzecz jednolitego rynku i ceł na lata 2028–2034 oraz uchylającego rozporządzenia (UE) 2021/444¹, (UE) 2021/690, (UE) 2021/785, (UE) 2021/847 i (UE) 2021/1077 (COM(2025) 590 final – 2025/0590 (COD)) (C/2026/1959) wskazano, że:

¹ (UE) 2021/690, (UE) 2021/785, (UE) 2021/847 i (UE) 2021/1077 (COM(2025) 590 final – 2025/0590 (COD)) (C/2026/1959)

Biorąc pod uwagę, iż unia celna należy do wyłącznych kompetencji Unii Europejskiej, sądzi, że oprócz tego programu **Unia powinna zachęcać państwa członkowskie do zwiększenia kosztów związanych z wzmocnieniem zasobów ludzkich w obszarze celnym oraz na szczeblu służb zajmujących się poborem ceł i podatków.** W idealnym i hipotetycznym przypadku **koszty te** powinny być pokrywane z budżetu Unii Europejskiej lub przynajmniej **nie powinny być brane pod uwagę przy obliczaniu deficytu budżetowego państw członkowskich (pkt 1.8)**

W szczególności wzywa Komisję Europejską, by zachęcała państwa członkowskie do zwiększenia zasobów ludzkich w obszarze celnym i na szczeblu służb podatkowych zajmujących się poborem ceł i podatków, zwłaszcza w państwach członkowskich otrzymujących najwięcej towarów z Azji oraz w odniesieniu do przesyłek wysyłanych za pośrednictwem znajdujących się tam platform cyfrowych (pkt 1.7).

Wobec powyższego argument Szefa KAS, że decyzją Rady Unii Europejskiej Polska jest objęta procedurą nadmiernego deficytu i jest obowiązana do przedstawienia realnych działań mających na celu ograniczenie wydatków budżetowych, a Ministerstwo Finansów ma tu szczególną pozycję jako resort czuwający nad budżetem i jednocześnie nad poziomem długu publicznego należy uznać za chybiony. Władze UE w celu wzmocnienia kontroli celnej (a to jest główne zadanie funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej) wskazują, że koszty poniesione przez RP w celu wzmocnienia zadań celnych nie powinny być brane pod uwagę przy obliczaniu deficytu budżetowego państw członkowskich.

II. Zgodnie z rekomendacjami UE należy wzmocnić zasoby ludzkie w obszarze celnym i dlatego należy wprowadzać rozwiązania, które obowiązują m. in. w Straży Granicznej czy Policji w celu zachowania konkurencyjności dla pełnienia służby w SCS.

Zadania celne wykonywane na granicy RP można uznać za komplementarne z zadaniami wykonywanymi przez Straż Graniczną, bowiem obie służby dbają o ochronę granicy w dwóch różnych aspektach: osobowych i towarowych.

W przypadku działań wykonywanych przez funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej na terenie kraju działania te są działaniami wspólnymi dla ww. formacji oraz Policji (przede wszystkim w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej).

Wprowadzenie świadczenia mieszkaniowego m. in. w Straży Granicznej i Policji, a pominięcie w tej kwestii funkcjonariuszy SCS może doprowadzić do odpływu wyszkolonych i być może najlepszych FSCS² do ww. formacji, bowiem jest to **możliwe na podstawie art. 31a ustawy o Straży Granicznej - przeniesienie do służby w Straży Granicznej:**

Funkcjonariusz Policji, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, **Służby Celno-Skarbowej**, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego może być na własną prośbę przeniesiony do służby w Straży Granicznej, jeżeli wykazuje on szczególne predyspozycje do jej pełnienia.

3. Funkcjonariusz Policji, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego przeniesiony do służby w Straży Granicznej zachowuje ciągłość służby;

² FSCS – funkcjonariusz Służby Celno - Skarbowej

oraz art. 25a ustawy o Policji - przeniesienie do służby w Policji:

1. Funkcjonariusz Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego może być na własną prośbę przeniesiony do służby w Policji, jeżeli wykazuje on szczególne predyspozycje do jej pełnienia.

3. Funkcjonariusz Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego przeniesiony do służby w Policji zachowuje ciągłość służby.

Obecnie zarysowuje się tendencja przechodzenia po zakończeniu służby przygotowawczej w SCS do Policji, w szczególności wśród młodych funkcjonariuszy, a utrzymanie tego trendu nie pozwoli na „odmłodzenie” SCS, zatem aprobowanie tego stanu rzeczy przez Szefa KAS przeczy rekomendacjom UE oraz prowadzeniu racjonalnej polityki kadrowej.

Ponadto, w przypadku braku przyznania świadczenia mieszkaniowego FSCS zapis w art. 176 ustawy o KAS³ może stać się dzięki Pana niefortunnej i mało perspektywicznej decyzji martwym przepisem, pozbawiając SCS wzmocnienia i rozwoju:

1. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej może być na własną prośbę przeniesiony funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej albo Służby Ochrony Państwa, jeżeli ma on kwalifikacje szczególnie przydatne do jej pełnienia.

III. Policjanci, funkcjonariusze Straży Granicznej oraz Służby Celno – Skarbowej należą do formacji umundurowanych i uzbrojonych, w pragmatyce których rozkaz oddelegowania jest obowiązkowy.

Straż Graniczna jest jednolitą, umundurowaną i uzbrojoną formacją przeznaczoną do ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji (art. 1 ust. 1 ustawy o SG⁴), Policja - umundurowana i uzbrojona formacja służąca społeczeństwu i przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego (art. 1 ust. 1 ustawy o Policji⁵), SCS – zgodnie z preambułą do ustawy o KAS – realizuje zadania wynikające z konstytucyjnego obowiązku ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w szczególności podatków i należności celnych, (...) oraz chroniąc bezpieczeństwo obszaru celnego Unii Europejskiej, a do wykonywania zadań funkcjonariusze mogą otrzymać uzbrojenie oraz środki przymusu bezpośredniego.

Zatem za absurdalny należy uznać argument powołany przez Szefa KAS:

odmienny jest zakres ustawowych zadań danej służby. Biorąc pod uwagę specyfikę służby poszczególnych formacji mundurowych, przyznanie dodatku mieszkaniowego wybranym formacjom nie narusza zasady równego traktowania w stosunku do pozostałych służb mundurowych podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji czy Ministerstwu Sprawiedliwości,

³ Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej Dz.U. z 2016 r. poz. 1947 - t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1131- dalej ustawa o KAS

⁴ Ustawa o Straży Granicznej Dz.U. 1990 Nr 78, poz. 462 - t. j. Dz.U. z 2026 r. poz. 367 -dalej ustawa o SG

⁵ Ustawa o Policji Dz.U. 1990 Nr 30, poz. 179 t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 636 – dalej ustawa o Policji

bowiem racjonalny ustawodawca nie przyznaje identycznych uprawnień wszystkim funkcjonariuszom służb mundurowych, lecz dzieli na poszczególne formacje zadania w celu całościowego zadbania o bezpieczeństwo kraju na różnych płaszczyznach. Ale najistotniejsze jest to, że zadania służbowe każda z tych formacji może wykonywać w oddelegowaniu od miejsca zamieszkania.

Trzy formacje, tj. Straż Graniczna, Policja oraz Służba Celno-Skarbowa nie różnią się w kwestii pragmatyki.

Przeniesienia funkcjonariuszy do innej miejscowości korelują z interesem służby i winne być traktowane identycznie we wszystkich służbach mundurowych, tj. ustawodawca powinien promować i wspierać ze względu na dobro służby i dobro funkcjonariusza osiedlanie się funkcjonariuszy w miejscowości, w której pełnią służbę.

W ustawie o Straży Granicznej w art. 40 wskazano:

1. Funkcjonariusz może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej lub innej miejscowości z urzędu lub na własną prośbę.
2. Funkcjonariusz może być delegowany do czasowego pełnienia służby:
 - 1) na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w ramach wykonywania zadań określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej lub umowach międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską;
 - 2) na terytorium państw nienależących do Unii Europejskiej w ramach wykonywania zadań określonych w umowach międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską, za jego pisemną zgodą.
3. Delegowanie, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 1, jeżeli następuje z urzędu nie może przekraczać łącznie 6 miesięcy w okresie 2 lat, chyba że funkcjonariusz wyraża zgodę na dłuższe delegowanie w tym okresie.
- 3a. Okres 2 lat, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia, w którym rozpoczęło się pierwsze delegowanie.
- 3b. W okresie 2 lat od dnia przeniesienia z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej lub innej miejscowości, funkcjonariusz może być, po raz kolejny, przeniesiony do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej lub innej miejscowości, tylko za jego pisemną zgodą.
- 3c. Przepisu ust. 3b nie stosuje się, jeżeli przeniesienie funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej jest związane ze zmianami organizacyjnymi w Straży Granicznej i nie powoduje zmiany warunków i miejsca pełnienia służby.

W art. 36 i 36 m ustawy o Policji:

1. Policjant może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Policji lub w innej miejscowości z urzędu lub na własną prośbę.
 3. Czas delegacji nie może przekraczać 6 miesięcy. Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP, Komendant BSWP, Komendant CBZC albo Dyrektor CLKP w wyjątkowych przypadkach może przedłużyć czas delegacji do 12 miesięcy.
-
1. Policjant w czasie oddelegowania do wykonywania zadań służbowych w instytucji zagranicznej zachowuje prawo do uposażenia zasadniczego, dodatków do uposażenia o charakterze stałym i innych należności pieniężnych należnych na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość.
 2. Policjantowi, o którym mowa w ust. 1, przysługują również:
 - 1) *należności z tytułu zagranicznej podróży służbowej;*
 - 2) *zwrot kosztów przewozu rzeczy osobistego użytku i przedmiotów gospodarstwa domowego;*
 - 3) *ryczałt na pokrycie kosztów utrzymania;*
 - 4) *zwrot kosztów leczenia.*

W art. 162 ustawy o KAS uregulowane zostały kwestie przeniesienia funkcjonariusza do innej jednostki:

1. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariuszowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy, zgodnie z jego kwalifikacjami. W szczególnie uzasadnionych przypadkach powierzenie obowiązków może zostać przedłużone do 12 miesięcy.
2. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariusza można przenieść na takie samo albo równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej KAS, w tej samej albo innej miejscowości.
4. Funkcjonariuszowi, w związku z przeniesieniem do służby w innej miejscowości, przysługuje jednorazowe świadczenie pieniężne na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, w przypadku gdy łączy się z tym zmiana miejsca zamieszkania. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 3.
5. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariusza można przenieść czasowo, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w tej samej albo innej miejscowości do innej jednostki organizacyjnej KAS. W okresie 2 lat od dnia przeniesienia do pełnienia służby stałej w innej miejscowości funkcjonariusz może być, po raz kolejny, przeniesiony do pełnienia służby w następnej miejscowości, a jeżeli dojazd do miejsca zamieszkania z tej następnej miejscowości jest znacznie utrudniony - tylko za pisemną zgodą funkcjonariusza.
- 5a. W przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii okres czasowego przeniesienia, o którym mowa w ust. 5, może zostać przedłużony po raz kolejny, jednak nie dłużej niż o 6 miesięcy.

Jak widać z porównania zapisów ustawowych każda z wymienionych wyżej formacji ma w swoich charakterze mobilność w zakresie miejsca wykonywania zadań, w sposób identyczny uregulowaną.

Należy jednak zwrócić uwagę, że funkcjonariusze Policji (art. 88 ustawy o Policji) oraz Straży Granicznej (art. 92 ustawy o SG) mają prawo do zakwaterowania. Prawo do zakwaterowania w obu przypadkach jest realizowane w następujących formach: przydział lokalu mieszkalnego; przydział kwatery tymczasowej; skierowanie do miejsca w internacie albo kwatery internatowej; **przyznanie świadczenia mieszkaniowego**.

Warto dodać, że przydział lokalu dotyczy też innych służb mających w swojej pragmatyce oddelegowanie, tj. funkcjonariuszem Państwowej Straży Pożarnej, funkcjonariuszem Służby Ochrony Państwa, funkcjonariuszem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, funkcjonariuszem Agencji Wywiadu, funkcjonariuszem Służby Wywiadu Wojskowego, funkcjonariuszem Służby Kontrwywiadu Wojskowego, żołnierzem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wszystkie te służby otrzymały prawo do świadczenia mieszkaniowego.

Natomiast delegowani do innej miejscowości funkcjonariusze SCS, czy rozpoczynający pełnienie służby w miejscowości oddalonej od miejsca zamieszkania nie mają prawa do ww. świadczeń i zamieszkują bez prawa przeniesienia z rodziną.

Jest to przejaw nie tylko dyskryminacji, ale braku szacunku do funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej i ich rodzin.

IV. Wszystkie służby mundurowe oprócz uposażenia zasadniczego mają przyznawane liczne dodatki – taka jest pragmatyka służb mundurowych. Rodzaj tych świadczeń oraz wielkość zależy od wykonywanych zadań i przyjętej polityki kreowania kadr w zakresie wyszkolenia.

Szef KAS powołał - również niezasadnie - argument, że zgodnie z art. 224 i art. 226a oraz 226b ustawą o KAS uposażenie funkcjonariusza Służby Celno – Skarbowej składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Pragniemy podkreślić, że w myśl art. 226 ust. 1 ustawy o KAS funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej otrzymują następujące dodatki do uposażenia zasadniczego:

- 1) dodatek za wieloletnią służbę;
- 2) dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia;
- 3) dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym;
- 4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami (opieka nad psem służbowym, trener strzelectwa)
- 5) dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pełnienia służby.

Ponadto zgodnie z § 5⁶ dodatkami uzasadnionymi szczególnymi warunkami pełnienia służby są:

- 1) dodatek za wykonywanie czynności w zakresie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych u zobowiązanego – nie dotyczy FSCS, bowiem nie pełni służby w komórkach egzekucyjnych
- 2) dodatek za służbę w porze nocnej;
- 3) dodatek specjalny;
- 4) dodatek stołeczny.

W art. 104 ustawy o Policji – dodatki do uposażenia Policjanta przedstawiają się następująco:

1. Policjantowi przysługuje dodatek za stopień w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia policyjnego.
2. Policjantowi pełniącemu służbę lub obowiązki na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym przysługuje dodatek funkcyjny.
3. Na stanowiskach innych niż wymienione w ust. 2 policjant za należyte wykonywanie obowiązków służbowych może otrzymywać dodatek służbowy.
4. Niezależnie od dodatków, o których mowa w ust. 1-3, policjantowi mogą być przyznawane dodatki do uposażenia uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami lub miejscem pełnienia służby.
5. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.

Ponadto, zgodnie z § 6⁷ Policjantowi przysługuje:

1. Dodatkami do uposażenia są:
 - 1) dodatek za stopień;
 - 2) dodatek funkcyjny;
 - 3) dodatek służbowy;
 - 4) dodatek stołeczny;
 - 5) dodatek za opiekę nad przydzielonym psem służbowym lub koniem służbowym;
 - 6) dodatek instruktorski;
 - 7) dodatek lotniczy;

⁶ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej - Dz.U. z 2017 r. poz. 414 - t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2521

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego...więcej Dz.U. 2001 Nr 152, poz. 1732 - t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1236

- 8) dodatek kontrolerski;
 - 9) dodatek specjalny;
 - 10) dodatek terenowy;
 - 11) dodatek kontrterrorystyczny;
 - 12) dodatek dla policjantów w wyodrębnionych oddziałach prewencji;
 - 13) dodatek wojenny.
2. Dodatki do uposażenia wymienione w ust. 1 pkt 1-9 oraz 11-12 są dodatkami o charakterze stałym.

W art. 108 ustawy o Straży Granicznej - dodatki do uposażenia funkcjonariusza Straży Granicznej przedstawiają się następująco:

1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia:
 - 1) (uchylony)
 - 2) dodatek za stopień w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia Straży Granicznej;
 - 3) dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym lub samodzielny;
 - 4) dodatek służbowy na stanowiskach innych niż wymienione w pkt 3;
 - 5) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami lub miejscem pełnienia służby.
2. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w wysokości miesięcznej.

Ponadto, zgodnie z § 4⁸ funkcjonariuszowi SG przysługuje:

1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia:
 - 1) za wysługę lat;
 - 2) za stopień;
 - 3) funkcyjny;
 - 4) służbowy;
 - 4a) stołeczny;
 - 5) morski;
 - 6) lotniczy;
 - 7) kontrterrorystyczny;
 - 8) graniczny.

W art. 67 ustawy o Straży Marszałkowskiej dodatki dla funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej przedstawiają się następująco:

1. Uposażenie funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej składa się z uposażenia zasadniczego oraz dodatków o charakterze stałym.
2. Uposażenie zasadnicze funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej obejmuje:
 - 1) uposażenie według stopnia Straży Marszałkowskiej;
 - 2) uposażenie według stanowiska służbowego z uwzględnieniem wzrostu uposażenia z tytułu wysługi lat.
3. Dodatkami o charakterze stałym są:
 - 1) dodatek specjalny;
 - 2) dodatek uzasadniony szczególnymi kwalifikacjami lub warunkami pełnienia służby.

W przypadku prawa do świadczenia za długoletnią służbę (art. 226a ustawy o KAS), należy wskazać, że otrzymują je wszystkie służby mundurowe i dotyczy to funkcjonariuszy po 25 latach służby, a nie dotyczy młodych funkcjonariuszy.

⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uposażenia zasadniczego oraz dodatków do uposażenia funkcjonariuszy Straży...więcej - Dz.U. 2008 Nr 24, poz. 148 - t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2424

Jak zatem wynika z porównania przepisów dot. funkcjonariuszy innych służb mundurowych, przyznawanie dodatków, na które wskazuje Szef KAS jest wpisane w ich pragmatykę i to ich nie różnicuje – zatem również ten argument należy uznać za chybiony w kontekście braku dyskryminacji.

V. Szef KAS w odpowiedzi na pismo pominął fakt, że w odniesieniu do jednej z formacji mundurowych, tj. Straż Marszałkowska, która nie podlega delegowaniu⁹ zaplanowano przyznanie świadczenia mieszkaniowego – zmiana do ustawy o SM¹⁰:

Art. 81e. 1. Funkcjonariuszowi Straży Marszałkowskiej mianowanemu na okres służby przygotowawczej lub na stałe od dnia przyjęcia do służby do dnia zwolnienia ze służby w Straży Marszałkowskiej przysługuje prawo do zakwaterowania w Warszawie.

2. **Prawo do zakwaterowania jest realizowane w formie świadczenia mieszkaniowego wynoszącego 1800 zł.**

3. Wysokość świadczenia mieszkaniowego podlega corocznej waloryzacji o ustalony w ustawie budżetowej na dany rok średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Podstawę waloryzacji stanowi kwota świadczenia mieszkaniowego obowiązująca w roku poprzedzającym rok, w którym waloryzacja następuje. Kwotę zwaloryzowanego świadczenia mieszkaniowego zaokrągla się w górę do pełnego złotego.

4. Świadczenie mieszkaniowe wypłaca się w terminie do 10 dnia każdego miesiąca kalendarzowego za poprzedni miesiąc.

Jak czytamy na FB MSWiA: „*głównym celem autorów projektu było zlikwidowanie luki prawnej i niesprawiedliwości systemowej. Inne służby mundurowe (m.in. Policja, Państwowa Straż Pożarna, Służba Ochrony Państwa czy Straż Graniczna) otrzymały analogiczne pakiety rozwiązań mieszkaniowych w odrębnych, rządowych regulacjach. **Pozostawienie formacji chroniącej polski parlament bez tych uprawnień uznano za nieuzasadnioną dyskryminację.***” Minister MSWiA zauważył w przypadku funkcjonariuszy SM dyskryminację, natomiast SZEf KAS nie widzi dyskryminacji służby, która wykonuje zadania w Jego imieniu.

Z uzasadnienia do ww. projektu poselskiego czytamy:

Z kolei w dodawanym art. 81e określone zostały szczegółowe zasady przyznawania świadczenia mieszkaniowego. Proponuje się aby funkcjonariusz Straży Marszałkowskiej otrzymywał świadczenie mieszkaniowe w wysokości 1800 zł., a wysokość świadczenia mieszkaniowego podlegałaby corocznej waloryzacji o ustalony w ustawie budżetowej na dany rok średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Podstawę waloryzacji stanowiłaby kwota świadczenia mieszkaniowego obowiązująca w roku poprzedzającym rok, w którym waloryzacja następuje. Proponuje się również, aby kwota zwaloryzowanego świadczenia mieszkaniowego była zaokrąglana w górę do pełnego złotego. W ocenie projektodawców przedmiotowe świadczenie powinno być powiązane – analogicznie jak w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie świadczenia mieszkaniowego oraz kosztów utrzymania miejsca zakwaterowania – z miejscem pełnienia służby. Funkcjonariusz Straży Marszałkowskiej, podobnie jak żołnierz, powinien pozostawać dyspozycyjny. W interesie służby publicznej powinno się – w ramach przepisów prawa – wspierać i promować osiedlanie się funkcjonariuszy w miejscowości, w której pełnią służbę. Świadczenie mieszkaniowe wypłacane byłoby w terminie do 10 dnia każdego miesiąca kalendarzowego za poprzedni miesiąc. W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia mieszkaniowego przysługiwałoby funkcjonariuszowi Straży Marszałkowskiej za okres krótszy niż miesiąc

⁹ Straż Marszałkowska jest umundurowaną i uzbrojoną formacją wykonującą zadania w zakresie ochrony Sejmu i Senatu – a zatem zadania wykonuje w budynkach Sejmu i Senatu, a te znajdują się jedynie w Warszawie – art. 1 ust 1 Ustawy o Straży Marszałkowskiej Dz.U. z 2018 r. poz. 729 - t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 607 – dalej ustawa o SM

¹⁰ Druk nr 1894 Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Straży Marszałkowskiej oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

*kalendarzowy, jego wysokość wynosiłaby 1/30 wymiaru miesięcznego za każdy dzień. Świadczenie mieszkaniowe nie byłoby wypłacane za okres tymczasowego aresztowania albo korzystania z urlopu bezpłatnego. Proponuje się aby świadczenie mieszkaniowe było zwolnione z podatku od osób fizycznych. **Zaproponowane rozwiązania obowiązywać będą w większości formacji mundurowych i dlatego w celu zachowania konkurencyjności powinny zostać wprowadzone również w stosunku do funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej***

Liczymy zatem, że Szef KAS nie pozwoli na dyskryminację funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej i wzorem posłów, którzy złożyli ww. projekt przystąpi do przedstawienia rządowego projektu w sprawie przyznania świadczenia mieszkaniowego funkcjonariuszom Służby Celno – Skarbowej. Pozostawienie formacji chroniącej granice RP bez tych uprawnień należy uznać za nieuzasadnioną dyskryminację i działanie wbrew stanowisku UE o wzmocnieniu służb celnych.

Podsumowanie

Powołane w piśmie Szefa KAS wyroki Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczą dyskryminacji służby mundurowej w kontekście uprawnień do świadczeń członków formacji – zarówno wyrok z dnia 27 października 2004 r. sygn. akt SK 1/04, jak również z dnia 8 kwietnia 1997 r. sygn. akt K. 14/96.

W tym przypadku na uwagę zasługuje orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. sygn. akt K 39/13.

Jak wynika z wyżej powołanego wyroku zgodnie z zasadą sprawiedliwości społecznej, wyrażoną w art. 2 Konstytucji, zróżnicowanie praw osób będących w podobnej sytuacji (jak wykazaliśmy funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej oraz Służby Celno – Skarbowej podlegają delegowaniu do pełnienia służby w innej miejscowości, niż miejscowość zamieszkania), należy takie rozpatrywać w kontekście naruszenia równości wobec prawa wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Szczególne warunki pracy w danym zawodzie (w tym przypadku analogiczne w służbach mundurowych) powinny bowiem być uwzględniane przede wszystkim w korzystniejszym uregulowaniu warunków pracy i płac. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału, konstytucyjna zasada równości wobec prawa, wyrażona w art. 32 ust. 1, **nakazuje identyczne traktowanie podmiotów znajdujących się w takiej samej lub zbliżonej sytuacji prawnie relewantnej**. Równe traktowanie oznacza przy tym traktowanie według jednakowej miary, bez zróżnicowań tak dyskryminujących, jak i faworyzujących. Omawiana zasada nakazuje zatem nakładać jednakowe obowiązki, względnie przyznawać jednakowe prawa podmiotom odznaczającym się tą samą cechą istotną. **Trybunał stwierdził, że funkcjonariusze Służby Celnej, wykonujący zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o Służbie Celnej są podobni do funkcjonariuszy Policji. Tym samym nie znajduje konstytucyjnego uzasadnienia odmienne potraktowanie tej grupy funkcjonariuszy Służby Celnej wobec funkcjonariuszy Policji w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego.**

Wobec powyższego poprzez per analogiam, w przypadku świadczenia mieszkaniowego, które zostało przyznane służbom MSWiA w celu wprowadzenia rozwiązań wychodzących

naprzeciw oczekiwaniom funkcjonariuszy w zakresie poprawy zabezpieczenia ich potrzeb mieszkaniowych, które mają stanowić realne wsparcie dla funkcjonariuszy służb mundurowych oraz ich rodzin konieczne jest zastosowanie tego samego wzorca konstytucyjnego.

Funkcjonariusze Służby Celno – Skarbowej - wcześniej przed 1 marca 2017 r. funkcjonariusze Służby Celnej - pomimo wykonywania zadań służbowych w oddelegowaniu od miejsca zamieszkania, czy rozpoczęcia służby w miejscu odległym od miejsca zamieszkania nigdy nie otrzymali wsparcia w postaci przydział lokalu mieszkalnego; przydział kwatery tymczasowej; skierowania do miejsca w internacie albo kwatery internatowej, a teraz nie przyznaje się im świadczenia mieszkaniowego. Znane są tragiczne losy funkcjonariuszy Służby Celnej oddelegowanych w 2003 r. i 2004 r. z granicy zachodniej i południowej na granice wschodnią i północną.

Z uzasadnienie do projektu ustawy - druk nr 1623¹¹ wynika, że cel, dla którego wprowadzone zostało świadczenie mieszkaniowe dla funkcjonariuszy MSWiA – jest równie dla osiągnięcia wymaganego stanu w Służbie Celno – Skarbowej. Celem zmian przepisów mieszkaniowych jest zapewnienie takich warunków finansowych oraz mieszkaniowych dla funkcjonariuszy, aby stały się one znaczącą motywacją do wstępowania do służby, dalszego pozostawania w służbie oraz wykonywania obowiązków służbowych na najwyższym jakościowo poziomie, a także, aby przyczyniły się do pozyskania większej liczby kandydatów do służby, na czym przecież zależy zarówno rządowi polskiemu, jak i UE (o czym była mowa wcześniej).

W przypadku funkcjonariuszy delegowanych z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości, którzy otrzymali kwaterę tymczasową, koszty ich zakwaterowania będzie ponosić Skarb Państwa, natomiast koszty zakwaterowania członków rodziny – sami funkcjonariusze. Natomiast funkcjonariuszowi przeniesionemu z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej danej służby lub w innej miejscowości przysługuje kwatera tymczasowa, której koszty:

- 1) ponosi Skarb Państwa, z tym że koszty zakwaterowania członków rodziny w kwaterze tymczasowej ponosi funkcjonariusz, albo
- 2) ponosi funkcjonariusz, któremu przysługuje również świadczenie mieszkaniowe.

Nowym, w stosunku do obowiązujących, rozwiązaniem jest wprowadzenie możliwości realizacji prawa do zakwaterowania w formie wypłaty świadczenia mieszkaniowego.

Wprowadzone przez ustawodawcę oraz organy wykonawcze zróżnicowanie w zakresie uprawnień do świadczeń mieszkaniowych (lub ekwiwalentów za oddelegowanie) pomiędzy funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej a funkcjonariuszami innych służb mundurowych (takich jak Policja czy Straż Graniczna) stanowi bezpośrednie i rażące naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. W niniejszej sprawie cechą relewantną (istotną), która decyduje o konieczności jednakowego traktowania wspomnianych grup zawodowych, jest przymusowy

¹¹ Rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad zakwaterowania funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa oraz poprawy niektórych warunków pełnienia służby - <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/druk.xsp?nr=1623>

charakter pełnienia służby poza miejscem zamieszkania, wynikający ze stosunku publicznoprawnego i dyspozycyjności funkcjonariusza.

Sytuacja faktyczna oddelegowanego funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, który ponosi zwiększone koszty utrzymania i zabezpieczenia bytowego w innej miejscowości, jest tożsama z sytuacją funkcjonariuszy pozostałych formacji mundurowych.

Na fundamentalne znaczenie równego traktowania podmiotów podobnych wielokrotnie wskazywał Trybunał Konstytucyjny. **W wyroku z dnia 23 listopada 2010 r. (sygn. akt K 5/10) Trybunał jednoznacznie orzekł, iż:**

„Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu mają być traktowane równo. Według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących”.

Identyczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2017 r. (sygn. akt III PK 55/16), podkreślając konstytucyjne ramy zakazu arbitralnego różnicowania sytuacji prawnej obywateli:

„Art. 32 Konstytucji RP zakazuje różnicowania sytuacji prawnej podmiotów podobnych bez ważnej, obiektywnej i proporcjonalnej przyczyny. Odmienne traktowanie podmiotów podobnych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy kryterium zróżnicowania pozostaje w bezpośrednim związku z celem i charakterem wykonywanych zadań”.

Pozbawienie funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej ochrony socjalnej w postaci świadczenia mieszkaniowego, przy jednoczesnym przyznaniu takiego uprawnienia innym mundurowym w analogicznej sytuacji życiowej, nie znajduje żadnego oparcia w charakterze wykonywanych zadań. Uciążliwość przymusowej zmiany miejsca pełnienia służby jest dla każdego funkcjonariusza – niezależnie od formacji – jest dokładnie taka sama.

Służba Celno-Skarbowa stanowi pełnoprawną formację mundurową, od której wymaga się szczególnej dyspozycyjności, rygoru oraz podległości służbowej. Państwo, nakładając na funkcjonariuszy SCS tożsame obowiązki i ograniczenia, jakie ciążą na Policji czy Straży Granicznej, ma jednoczesny obowiązek zapewnić im ekwiwalentne i równe wsparcie socjalne. Skoro ustawodawca decyduje się na wprowadzenie rekompensat z tytułu przeniesienia lub oddelegowania, to kryteria ich przyznawania muszą być tożsame dla podmiotów charakteryzujących się tą samą cechą istotną. Sytuacja, w której jedna grupa funkcjonariuszy jest pozbawiona realnego mechanizmu kompensaty zwiększonych kosztów bytowych, narusza zasadę sprawiedliwości społecznej.

Status mundurowy niesie za sobą szczególne obciążenia wobec państwa, a państwo ma w zamian konstytucyjny obowiązek równego zabezpieczenia socjalnego formacji mundurowych o podobnym stopniu dyspozycyjności.

Organy Państwa nie mogą uchylić się od obowiązku równego traktowania funkcjonariuszy SCS, powołując się wyłącznie na autonomię pragmatyk służbowych czy odrębność budżetową Ministerstwa Finansów. Roszczenia dotyczące dodatków, ekwiwalentów i świadczeń związanych ze służbą podlegają pełnej ocenie pod kątem zakazu dyskryminacji.

Nie ma racjonalnych argumentów dla różnicowania sytuacji funkcjonariuszy służb mundurowych w sytuacji przymusowego oddelegowania w znacznej odległości od miejsca zamieszkania lub rozpoczęcia służby w miejscu znacznie odległym od miejsca zamieszkania. Dlaczego oddelegowanie funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej miałoby być pod względem kosztów mieszkaniowych "tańsze" lub mniej uciążliwe niż oddelegowanie funkcjonariusza Policji? Brak takiego obiektywnego dowodu jednoznacznie przesądza o zaistnieniu niedozwolonej dyskryminacji w rozumieniu art. 32 Konstytucji RP - **orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. sygn. akt K 39/13.**

Ponownie należy wskazać, że Służba Celno-Skarbowa jest formacją umundurowaną i uzbrojoną, realizującą zadania o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa finansowego państwa oraz ochrony granic Unii Europejskiej, w tym zwalczanie przestępczości ekonomicznej, przemytu oraz oszustw podatkowych. Charakter jej działań odpowiada zadaniom wykonywanym przez inne służby mundurowe, co zostało potwierdzone również w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.

Pomimo tego, funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej pozostają wyłączeni z rozwiązań dotyczących świadczeń mieszkaniowych przewidzianych dla innych formacji. Stan ten narusza zasady konstytucyjne, w szczególności zasadę równości wobec prawa, sprawiedliwości społecznej oraz zakaz dyskryminacji. **Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wypowiadał się na temat tej zasady. W świetle ustabilizowanego orzecznictwa Trybunału z zasady równości, wyrażonej w art. 32 ust. 1 konstytucji, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. Wynika stąd w szczególności, że prawodawca przyznając jednostkom określone uprawnienia, nie może określać kręgu osób uprawnionych w sposób dowolny. Musi on przyznać dane uprawnienie wszystkim podmiotom charakteryzującym się daną cechą istotną.**

Wprowadzenie dodatku mieszkaniowego ma istotne znaczenie dla stabilności kadrowej formacji. Świadczenie to stanowi realne wsparcie dla funkcjonariuszy w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych oraz ważny element systemu motywacyjnego, wpływający na pozyskiwanie i utrzymanie wykwalifikowanej kadry¹².

Jednocześnie koszt wprowadzenia świadczenia, szacowany na około 175 mln zł rocznie dla 12 tys. funkcjonariuszy, pozostaje nieproporcjonalnie niski w stosunku do znaczenia Służby

¹² Wskazanie miejsca wykonywanej pracy jest ściśle uzależnione od potrzeb pracodawcy, a w przypadku braku zgody pracownika na wykonywanie pracy we wskazanym miejscu może nawet prowadzić do rozwiązania stosunku pracy. Ma to szczególne znaczenie, gdy określona czynność musi być wykonana w oznaczonym miejscu, jak ma to miejsce w przypadku czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy celnych. Stwierdzić jednak należy, że zaskarżone rozwiązanie skutkujące zwolnieniem ze służby funkcjonariusza, jeśli nie przyjął propozycji przeniesienia, nie jest rozwiązaniem surowszym niż to cechujące stosunki pracy oparte na kodeksie pracy. W wypadku odmowy przyjęcia przez pracownika zaproponowanych przez pracodawcę zmienionych warunków pracy w trakcie trwania stosunku pracy (w tym zmiany miejsca wykonywanej pracy) ustawodawca przewidział rozwiązanie umowy o pracę po upływie okresu wypowiedzenia (por. art. 42 § 3 kodeksu pracy) – **wyrok TK z dnia 29 listopada 2011 r. sygn. akt SK 15/09**

Celno-Skarbowej dla finansów publicznych, która odpowiada za dochody budżetu państwa rządu ponad 380 mld zł rocznie.

W związku z powyższym wprowadzenie dodatku mieszkaniowego dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej formacji liczącej 12 tysięcy , jest w pełni uzasadnione zarówno z punktu widzenia zasad konstytucyjnych, jak i interesu państwa, bowiem nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia dla pominięcia Służby Celno-Skarbowej w przyznaniu świadczenia mieszkaniowego.

Z wyrazami szacunku
Za Zarząd

Przewodnicząca
Związku Zawodowego
Celnicy PL
Jolanta Haron

